

MgA. Denisa Belzová

Motlitba za něco, co odchází

Oponentský posudek vypracovala doc. Hana Stehlíková Babyrádová

Těžiště dizertační práce Denisy Belzové spočívá v pojednání o symbolických aspektech obsahu vybraných malířských a fotografických osobností věnujících se námětu městské periferie a industriální krajiny a dále zejména v prezentaci osobních pohledů na určitá vybraná průřezová témata spojená s otázkami, které považuje autorka za klíčové přístupy v pojednání krajiny ve výtvarném umění. Paralelně sleduje jevy jako například „brownfield“, periferie, industrial apod. Zaměřuje se ve svém bádání přednostně na českou výtvarnou scénu, což považuji za určité zúžení pohledu, neboť věrohodněji by její závěry působily v případě, že by začlenila do české autory do zahraničního kontextu. Za originální, avšak zároveň i poněkud problematický, považuji postup, ve kterém přímo srovnává české autory (zejména třicátníky a čtyřicátníky jak sama uvádí) s nadčasovými díly evropského a světového významu, přičemž do svých srovnání zahrnuje i film (Stalker od režiséra Tarkovského). Pokud bychom chtěli totiž do osnovy práce zařadit i filmové zpracování námětu krajiny, bylo by třeba uvést ještě celou řadu dalších příkladů. Nabízelo by se zde také i rozšíření o pohledy na zpracování krajiny v dalších médiích jako je například hudba nebo novodobé útvary praktikované skrze „nová média“.

Práce je rozdělena do dvou hlavních celků nazvaných „Čtvero zastavení městského poutníka“ a „Česká současná malba průmyslové krajiny“. V první polovině práce se Belzová v podkapitolách řazených volně vedle sebe bez záměru jakékoliv hierarchické kategorizace zamýšlí nad typologií výtvarných pojetí krajiny jako „stavu duše“, zkoumá vidění krajiny z pohledu chodce a zabývá se výtvarnými reflexemi „paměti místa“. Za přínos považuji originální focus pohledu, který autorka nazývá „vějířovitý“, což znamená, že dílčích námětů se zmocňuje tak, že se snaží vždy přes určitou část rozevřeného vějíře nahlédnout do hlubších kontextů a dalších a dalších rozevírajících se souvislostí vyplývajících ze zkoumání dílčího námětu. Uplatnit tento princip v plné šíři se jí daří však pouze jen zčásti, jelikož místy se uchyluje pouze k interpretaci diskutabilních povrchových paralel. Za jistý přínos práce, jež je obhajována na umělecké škole, považuji však velmi důsledné zkoumání pramenů vztahujících se k zvolenému tématu. Mám-li hodnotit splnění cílů práce, které si autorka sama vytkla, lze konstatovat, že cíle byly (i když s výhradami) splněny.

Velmi problematická je však závislost textu na již obhájené dizertaci Lucie Nováčkové *Aspekty zóny*. Text této práce Belzová zbytečně mnohokrát po sobě cituje, nebo se na něj odkazuje, i když je zřejmé, že by si vystačila s vlastním myšlenkovým potenciálem. Co se týká citací, ovšem na druhé straně oceňuji velmi důsledné hloubkové sondy do mezinárodně relevantních pramenů včetně zahraniční literatury. Je zřejmé, že tyto zdroje nejen podrobně prostudovala, ale že k nim dokáže zaujmout zcela osobitý postoj a využít je v konceptuální konstrukci své práce. Místy je však text právě citacemi a odkazy předimenzován, prospělo by „provětrat“ jej delšími „citacemi“ vlastních myšlenkových toků.

Výzkumná a zároveň experimentální část práce je zastoupena uvedením přepisů rozhovorů s vybranou skupinou umělců. Jak autorka sama uvádí, tento výběr jednotlivých osobností není přímo motivován snahou o zmapování názorů všech nebo alespoň těch nejnámějších, kteří se industriální krajinou zabývají. Zvolila si tvůrce dle svého vlastního vkusu a osobní záliby. Postupně jsou jednotlivým umělcům kladeny stejné otázky a autorka uvádí jejich plné odpovědi. V závěru je pak doplňuje obrazovou dokumentací několika vybraných děl. Zde chybí například podrobnější obrazové analýzy jednotlivých děl ve formě individuálních komentářů, i když tyto jsou zastoupeny přímo v textu první poloviny práce. To, co v této části také postrádám, je vlastní reflexe uvedených odpovědí, neboť tu, pokud by byla uvedena, by bylo možno považovat za jeden z klíčových úseků textu. Diskutabilní je také to, zda lze z odpovědí umělců nějaký závěr vůbec vyvodit a zda je to žádoucí. Domnívám se, že v případě, že by text byl pouze publikací do časopisu, nebylo by to nutné. Ovšem v případě dizertační práce se taková konkluze očekává. Existuje však celá řada tvůrců, kteří nepovažují za důležité o svých dílech hovořit anebo se může stát i to, že jejich odpovědi jsou zkreslující.

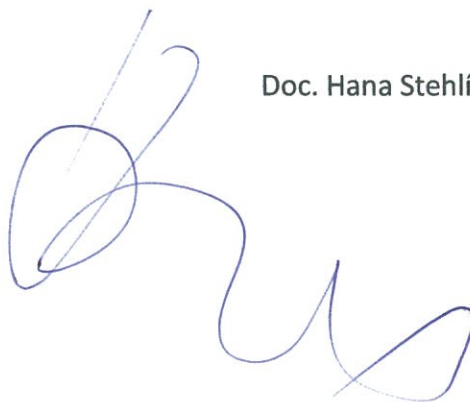
Celkově považuji dizertační práci Denisy Belzové za přínosný osobitý příspěvek do reflexe vnímání a výtvarného pojednání industriální krajiny, v text lze vysledovat několik linií, které by případně v budoucnu zasluhovaly podrobnější rozvedení. Pro obhajobu doporučuji věnovat se zodpovězení následujících otázek:

1. Jak je pojednáváno téma industriální krajiny v dílech českých a zahraničních umělců používajících další média – koncept, instalaci, digitální technologie.
2. Jak konkrétně ovlivnila „nová média“ podobu malby a fotografie věnující se námětu krajiny?

Doporučuji práci k obhajobě.

V Brně 10.9.2013

Babyrádová, Ph.D.

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke.

Doc. Hana Stehlíková